

Μ ε λ έ τ η π ο ί η σ η ς

ΣΤΙΧΟΙ ΑΠΟ ΚΛΕΦΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1.—Μιά μπαταριά του έδωκαν, πικρή, φαρμακωμένη,
τόν Βίβα παίρνει στην καρδιά, τόν ψυχογιό στο χέρι,
τόν δόλιον τόν Καταίγιαννο τόν παίρνει στο κεφάλι.

2.—Βουνά μου απ' τ' άσπροπόταμο με τὰ πολλὰ τὰ χιό-
(νια,
τὰ χιόνια μὴν τὰ λειώσετε, δσον νὰ 'ρθοῦν καί τ' ἄλλα,
τί 'ν' ὁ Στουρνάρης ἄρρωστος θαριά γιὰ νὰ πεθάνει.

3.—Λάλησε, κοῦκε μ', λάλησε, λάλα, καημέν' ἀηδόνι,
λαλᾶτε σ' ἀκροπέλαγος, πού πλέουν τὰ καρᾶδια.

4.—Σὰ δέντρον ἐραγίσθηκε, σάν κυπαρίσαι πέφτει.

5.—Ποιούς κάμπους νὰ στολίζουνε με τούρκικα κεφάλια;

6.—Εἶχα τὸ Μάρκο Μπότοαρη, τὸ μπιστεμένο φίλο.

7.—Πῶς κλαίγει καὶ μοιρολογαίει καὶ σάν παπὶ μαδιέται
σάν τοῦ κοράκου τὰ φτερά μαυρίζ' ἢ φορεσιά της.

8.—Τὸ λέν οἱ κοῦκοι στὰ δουνά κι οἱ πέρδικες στὰ πλάγια,
τὸ λέν οἱ Κραδαρίτισσες κι οἱ Κραδαριτοπούλες.

9.—'Εδῶ 'ναὶ τὰ ψηλὰ δουνά καὶ κλέφτικα τουφέκια.

10.—Τὸν Λεπενιώτη θάρεσαν μες στὸ δεξὶ τὸ χέρι,
δὲν μπόρ' νὰ θγάλει τὸ σπαθί, ν' ἀδείασει τὸ τουφέκι,

11.—'Αφέντη μου, ἄη Δημήτρη μου, ἀπὸ τὴ Βαριτάδα,
ἂν δὲ σὲ φκειάσω δολόχρυσον, ἂν δὲ σὲ ζωγραφίσω!

12.—Τὸ στόμα τ' αἶμα γέμισε, τ' ἀχείλι του φαρμάκι,
κι ἡ γλώσσα του ἀηδονολαλεῖ καὶ κελαηδεῖ καὶ λέγει.

13.—Πῶς λάμπ' ὁ ἥλιος τοῦ Μαγιοῦ, τ' Αὐγούστου τὸ
(φεγγάρι
ἔτσι ἔλαμπε κι ἡ Λιάκαινα μέσα στοὺς 'Αρβανίτες.

14.—'Εγὼ 'μαὶ ὁ Γιάννης τοῦ Σταθαῖ, γαμπρὸς τοῦ Μπου-
(κουδάλα

15.—Πρῶτος ὁ Γιάννης πέταξε με τὸ σπαθὶ στὸ χέρι.
Στὰ μπούνια τρέχουν αἱματα, τὸ κύμα κοκκινίζει.
'Αλλά! 'Αλλά! οἱ ἄπιστοι κρᾶζουν καὶ προσκυνᾶνε.

16.—Τοῦ Μιριολῆ τὸ κάτεργο μὴδ' ἦρθε, μὴδ' ἐφάνη,
ἀπού 'χει Κρητικόπουλα, ὁμορφα παλικάρια,
π' ὄντε σισιτοῦν καὶ λυγιστοῦν καὶ ἱπαίζουν τὴν τρουμπέτο
τρὰ μιλία πᾶ' τὸ κάτεργο.

17.—'Όλα τὰ κάστρα πάτησε κι ὅλα τὰ μοναστήρια,
τὸ μοναστήρι στοὺς ἁγίους δὲν μπόρ' νὰν τὸ πατήσῃ.
Τρογυρὸ γύρο τὸ 'φερνε καὶ σκάλα δὲν τοῦ ὀρίσκει.

18.—Κοίτετ' ὁ Πλιάτοκας κοίτεται στὴν ἔρημη τὴ δρύση,
μὲ τὰ ποδόρια στὸ νερὸ πάλε νερὸ γυρεύει.
Μὲ τὰ πουλιά συνύχαινε καὶ μετὰ τὰ χελιδόνια:
—Τάχα, πουλιά, θὰ γιαιτρευτῶ, τάχα, πουλιά, θὰ γειάνω!

19.—Σ' ὅλο τὸν κόσμῳ ἔσατεργιά, σ' ὅλο τὸν τόπο ἥλιος
στὴν ἔρημη τὴν Πράμαντη ἔνα θαρὸ οκουτάδι.

20.—Στὸ παραθύρι κάθεται, τοὺς κάμπους ἀγναντεύει,
τὰ ριζοβούνια τοῦ Λουνοῦ θλέπει σκοταδισμένα.

21.—Μιά μπαταριά τοῦ δώσανε μ' ἐξηνταδυὸ κομμάτια,
κι ἐκεῖνος τὸ σπάθ' ἔβγαλε κι ἀπάνου τους ἐχύθη.

22.—Πολὺ σκοτίδισα' ὁ οὐρανὸς, πάλι νὰ δρέξει θέλει.

μὴ τοῦ Θεόφιλου τὸν κάνει νὰ νιώσει πὶὸ καθαρά τὸν
τάδε δημοτικὸ στίχο, ἂν ὁ τάδε στίχος μελέτης τοῦ δώ-
σει πὶὸ σωστὰ τὴ γέυση ζωῆς πού λαχταράει, ἂν ὁ 'Αν-
τροῦτσος τῆς ζωγραφικῆς καὶ τοῦ κλέφτικου, ταιρια-
σμένα μετὰ τὸν Αἴαντα, τοῦ θυμίσουν ἕναν ἄντρα δικό
τοῦ ἢ μιὰ στιγμή ζωῆς, ἂν μιὰ νέα ἰδέα ξεκαθαριστεῖ
δαθιά του, τότε, πάλι, ἡ ΥΔΡΙΑ πέτυχε τὸ στόχον της.

* Ὡς μελετήσουμε λοιπὸν ξεκινώντας ἀπὸ στί-
χους κι ἐντέτες στίχων. Εὐχολογῶ δὲν εἶναι, ἀλλὰ εἶναι
πολὺ ὁμορφο, γλυκό, εὐχάριστο. Κι ἔτσι κάποτε δώ-
σουμε καὶ τὸν προσωπικὸν μᾶς τρόπο διαδασματος, ὅσο
γίνεται πὶὸ πολλοί. Ἀλλὰ ὁπωςδήποτε τὸ πὶὸ καλὸ θὰ
ἦταν νὰ γράψουμε κανένα στίχο τῆς προκοπῆς — ἄ-
φοῦ ξήσουμε μιὰ στάλα τῆς προκοπῆς. * Αὐτὸ λοι-
πὸν εἶναι ἡ ΥΔΡΙΑ. Παρουσιάζει κείμενα, παραλληλι-
ζει, προτείνει, μελετάει. Μαζὶ ὅμως θέλει νὰ εἶναι καὶ
σύγχρονη καὶ νὰ χαίρεται ὅ,τι μπορεῖ: κι αὐτὸ ἐπίσης
τῆς πάει. Δίνουμε λοιπὸν καὶ ἕνα κείμενο, λαϊκὸ ἢ
ὄχι, σύγχρονα ἢ σπουδαῖα παλαιότερα, δεχόμεστε κά-
θε συνεργασία πού λογαριάζει σ' ἕνα θαμνὸ τὸ περιοδι-
κό, προπάντων περιμένουμε γραφτὰ νέων ἢ ἀγνώστων
μᾶς ἀνθρώπων. Σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος κιόλας παρουσιάζου-
με ἐργασίες πού λάβαμε. * Πρέπει νὰ τονίσουμε, ἀκόμη,
πῶς ἡ ΥΔΡΙΑ, ἔχει καὶ μερικὸς ποιητὲς ποιητὲς

ὅμως πού μελετοῦν. Ἐλπίζουμε πῶς θὰ μπορούμε σ'
κάθε τεῦχος νὰ παρουσιάζουμε, εἰδικώτερα, ἕναν. Κ'
ἐλπίζουμε ἀκόμη πῶς ἡ προσπάθεια θὰ συνεχιστεῖ κα-
θ' ἀναπτυχθεῖ καὶ στὶς ἄλλες μορφές τῆς τέχνης, πρά-
γμα πού ἀπὸ τὸ τεῦχος αὐτὸ ἀποδεικνύεται μετὰ ἀρκετὴ
σελίδες. * Αὐτὸ τὸ Μαρτιάτικο τεῦχος εἶναι φυσικὸ νὰ
περιέχει ἡρωικὴ ποίηση. Δὲ θελήσαμε νὰ τὴν ἐπεκτε-
νοῦμε σ' ὅλο τὸν ἑλληνικὸ καὶ παγκόσμιον χῶρον, γιὰ ν'
μᾶς μείνῃ ἡ δυνατότητα νὰ παρουσιάσουμε καὶ κατ'
ἄλλο. Ὡς δοῦμε λοιπὸν πόσο σπουδαῖα εἶναι ἡ Κρητι-
κὴ Σχολή (πόση κρητικὴ ποίηση, πόσον Κορνάρου ἔχει
ὁ Σολωμός!), ἂς χαροῦμε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησην
ἂς στοχαστοῦμε λίγο μετὰ τῆς μελέτης. * Κι ἂς μὴν ξε-
χνάει οὔτε στιγμή ὁ ἀναγνώστης, Πατρινοῦς ἢ ὄχι, τὸ
σημαίνει γιὰ τὴν ΥΔΡΙΑ τὸ ὅτι ὀγαίνει στὴν Πάτρα,
πόσα καλὰ καὶ πόσα κακὰ κρύβει αὐτὸ τὸ δεδομένον
"Ὡς μὴν ποῦμε ὅμως τίποτα ἄλλο ἀπ' αὐτό: ἡ ΥΔΡΙΑ
δὲ μπορεῖ ν' ἀγνοήσει τοὺς πὶὸ κοντινοὺς τῆς, τοπικὸν
τουλάχιστον, ἀνθρώπους, πὶὸ πολὺ γιὰ νὰ δικαιωθεῖ
γιὰ τὴν ἀμεσότητα τῆς ἐπαφῆς, πού ἀποτελεῖ τὴ ζω-
τανή τῆς βάσι καὶ δίνει τίς δυνατότητες προκοπῆς.
'Απὸ καὶ καὶ πέρα ὁ ἀναγνώστης ἂς κρίνῃ καὶ ἂς συμ-
περάνῃ: ἡ ΥΔΡΙΑ εἶναι περιοδικὸ μελέτης.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Α. ΣΚΑΡΤΣΗΣ

Σκοτιδίασε ἡ Μαυρομηλιά καὶ τῆς Μηλιάς ὁ κάμπος·
ἐσύρανε τὰ ρέματα, ἐοῦραν τὰ λαγκάδια,
κι ἐκόπηκε τὸ πέρασμα κι ἐκόπη τὸ γιοφύρι,
ποῦ κεῖ περνάει ἡ κλεφτωριά, οἱ Κολοκοτρωναῖοι,
μὲ τὰ μπαϊράκια τὰ χρυσά, τὶς ἀσημοπιστόλες.

23.—Σὲ σένα, ἀφέντη βασιλιά, σὲ σένανε, δεζίρη:
οἱ κλέφτες ποῦ 'ναι στὸ Μοριά εἶναι καὶ βασιλιάδες·
ὁ Θοδωρὴς εἶν' βασιλιάς κι ὁ Γιάννης εἶν' δεζίρης
κι ὁ Γιῶργος ἀπὸ τὸν 'Αἰτὸ εἶναι κατῆς καὶ κρένει.

24.—Στὸν ὄχτο δγῆκε κι ἔκατσε καὶ ρίχνει δυὸ τουφέκια.

ΣΤΙΧΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΛΙΑΔΑ

1.—Κάρτιστοι μὲν ἔσαν, καὶ καρτίστοις ἐμάχοντο,
Φησὶν ὀρεσκώοισι, ἐκπάγλως ἀπόλεσαν. Α. 267—8

2.—ὅς δὴ πολλῶν πολλῶν κατέλυσε κάρηνα,
ἦδ' ἔτι καὶ λύσει. Β 117—8

3.—Καλῇ ὑπὸ πλατανίστῳ, ὅθεν ρέεν ἀγλαὸν ὕδωρ. Β. 307.

4.—"Ὡς ἔφατ' Ἀργεῖοι δὲ μέγ' Ἰαχόν—ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάδησαν, αὖσαντων ὑπ' Ἀχαιῶν—
μῦθον ἐπαινέσαντες Ὀδυσσεύς θεοιο. Β 333—5

5.—'Ιδρώσει μὲν τευ τελαμῶν ἀμφὶ στήθεσιν
ἀσπίδος ἀμφιθρότης, περὶ δ' ἔγχεϊ χεῖρα καμῖται·
ἰδρώσει δὲ τευ ἵππος, ἐῴξουν ἄρμα τιταίνων. Β 388—90

6.—Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμάζε. Γ 29

7.—τοῖσιν δ' Ἀτρεΐδης μεγάλ' εὐχετο, χεῖρας ἀνα-
σχών. Γ 275.

8.—Αἶψα δ' ἐπὶ νευρῇ κατεκόσμη πικρὸν οἰστόν. Δ 118.

9.—ἀλλ' οἴπερ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο,
τῶν ἤτοι αὐτῶν τέρενα χροὰ γῦπες ἔδονται. Δ 236—7.

10.—οἱ δέ, λύκοι ὥς,
ἀλλήλοισ ἐπόρουσαν, ἀνὴρ δ' ἀνδρ' ἐδνοπάλι-
ζεν. Δ 471—2.

11.—ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἰγίφρος ὥς. Δ 482.

12.—δούπησεν δὲ πεσών, ἀράδῃσε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐ-
τῷ. Δ 504.

13.—ὥς τῶγ' ἐν κονίῃσι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην. Δ, 546

14.—ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἳ νῦν δροτοὶ εἰσ'· ὁ δὲ μιν ρέα πάλλε καὶ οἶος. Ε 302—4.

15.—ἔνθα στᾶσ' ἤυσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
Στέντορι εἰσαμένη μεγαλήτορι, χαλκοφώνῳ,
ὅς τὸσον αὐδήσασχ', ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα. Ε, 784—6.

16.—δυστήνων δὲ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν. Ζ 127.

17.—ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει·
ὥς τῦνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτησιν. Ζ 261—2.

18.—ἀλλ' ὕδατι νίζοντες ἀπο δρότον αἱματόεντα,
δάκρυα θερμὰ χέοντες, ἀμαξάων ἐπάειραν. Η 425—6.

19.—καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων, ἀπιστάων,
τῶν ἐν κονίῃσι θάλας θαλεροῦς παρακοίτας.
Θ 155—6.

20.—αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανώντος,
σμερδαλέα ἰάχων· Θ 320—1.

25.—Βλέπει τὸ πέλαιο πλατὺ καὶ τὴ στερὰ μεγάλη,
βλέπει τὴν Ἀλωνίσταινα, βλέπει τὸ Λιμποῖσι,
καὶ τοῦ 'ρθε σὺν παράπονῳ καὶ κάθεται καὶ κλαίει.

26.—Μάϊδε στοῦ Μάζη φαίνονται, μάϊδε καὶ στὰ Κελύβια,
μάϊδε καὶ στὰ Καλάδρυτα, ποῦ ἦταν τὸ γύρισμά τους.

27.—Χαμανταρίζουν τὰ δουνά, ἀντάρισαν κι οἱ κάμποι,
κι ἐσύ, Λιάκου μ', δὲ φαίνεσαι, κλέφτης καὶ γιεζερλῆς.

28.—Ὁ Σκυλοδήμος ἔτρωγε στὰ ἔλλατ' ἀπὸ κάτω.

21.—φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦγε κάρη κονίῃσιν ἐμίχθη.
Κ 457.

22.—κείατο, γώπεσιν πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν. Λ 162.

23.—τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκοψε παραστάς Λ 261

24.—Ἐκτωρ δ' ὀξὺ νόησε κατὰ στίχους, ὥρτο δ' ἐπ' αὐ-
(τοῦς)
κεκληγῶς· ἄμα δὲ Τρώων εἶποντο φάλαγγες. Λ 343—4

25.—ὁ δὲ θ' αἵματι γαῖαν ἐρεύθων
πύθεται· οἰωνοὶ δὲ περὶ πλῆθους ἦν γυναικες. Λ 394—5.

26.—Τρῶες ρε μεγάλθυμοι ὅπως ἴδον αἶμ' Ὀδυσσεύς,
κεκλόμενοι καθ' ὁμίλον, ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔδησαν.
Λ 459—60.

27.—ὣδε γὰρ ἔδρισαν Λυκίων ἀγοί, οἳ τοπάρους περ
ζαχρηῖς τελέθουσι κατὰ κρατερὰς ὑμῖνας. Μ 346—7

28.—Οἱ δ' ἐπ' ἐπάλξεις δαῖνον, ἐρεμνῇ λαίλαπι Ἴσοι,
ἴφθιμοι Λυκίων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες. Μ 375—6.

29.—ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας πολυτεύειν
ἀργαλέους πολέμους, ὅφρα φθιόμεθα ἕκαστος Σ 85—7

30.—ὁ δ' ἐν κονίῃσιν πεσών ἔλε γαῖαν ἀγοστῷ. Ξ 452.

31.—ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
ἢ αὐτοσχεδὴ μίξαι χεῖρας τε μένος τε. Ο 509—10

32.—ἀσπίς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυιν, ἀνέρα δ' ἀ-
νήρ. Π 215.

33.—Μυρμιδόνες, ἔταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἄνδρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ δοῦριδος ἀλκῆς.
Π 269—70.

1

Αυτείνη ή ημέρα, ἀδελφοί ἀναγνώστες, ἦταν πολὺ φαριμακερὴ διὰ τὴν πατρίδα, ὅπου ἔχασε τόσα καλικάρια καὶ σημαντικούς ἄντρες, στεργιανούς καὶ θαλασσινοὺς· διὰ ὅλην τὴν πατρίδα ἦταν φαριμάκι ἐκείνη ἡ μέρα καὶ διὰ μᾶς πεθαμῶς, ὅτι χάσαμεν τοὺς συντρόφους μας. Κι πόλεμος αὐγάτησε τώρα. Ἡ θέσσι ἐκτεταμένη· ἐμεῖς ὀλίγοι. Καὶ νερὸ τελείως. Κι ἄγρυπνοι νύχτα καὶ ἡμέρα. Καὶ οἱ σημαντικοὶ ἀρχηγοὶ τῆς πατρίδος ὅλοι μᾶς κᾶναν σίγρι ἀπὸ τῆ ράχη· τόσες δυνάμεις μᾶς ἐδόλεπαν μὲ τὰ κιάλια ἀδιάφοροι σὺν γὰ μὴν ἦμασθε ἀδελφοί τους καὶ συναγωνισαί τους. Μᾶς δόλεπαν κι ἄκουγαν τὸν θρήνο τῶν κανονιῶν μας, ὅπου πετσοκοδόμασθε. Γιόμωσε καὶ τὸ λιμάνι πνιμένους, σὺν γὰ ἦταν μπακακᾶκια εἰς τὸν δόλτο, ἔτξι πλέγαν κι αὐτοῖνοι εἰς τὴν θάλασσα. Καὶ τὸ νηρὶ καὶ τ' ἄλλα μέρη γιομάτα κουφάρια σκοτωμένων. Κι οἱ ἐλληνικὲς δυνάμεις μᾶς τήραγαν ἀπὸ ἀλάργα.

2

Τὴν αὐγὴ τοῦ ὥρες νὰ φέξη πλάκωσε ὁ Μπραϊμης, πεζούρα καὶ καθαλλάρια, καὶ ἤρθανε πολλὰ πλησίον μας.

Εἶναι ἓνα γιοφύρι ἐνοῦ γιδαριοῦ καὶ πέρασαν ἐκεῖ καὶ στάθηκαν. Ἐγὼ κατέβασα καμμιὰ εἰκοσαριά παιδιά καὶ πιάσαν τὸν χορόν καὶ τραγουδοῦσαν καὶ χόρευαν. Τηρᾶνε οἱ Τοῦρκοι, πλησιάζουν κι ἀρχισαν μὲ τοὺς κατσαδόρους καὶ καραμπίνες τὸν ντουφεκισμόν. Ἐμεῖς τοὺς εἶπα καὶ δὲν ἔρριχνε κανένας. Ἐκεῖ ὅπου ρίχναν μοῦ λάβωσαν δυὸ παιδιά, εἰς τὸν χορόν. Κέρασα ἀπὸ νὰ ρακὶ τοὺς Ἕλληνες, τοὺς ἀθάνατους, τὰ γενναῖα λιοντάρια, ὅπου ἀνάθεμα τοὺς αἰτίους ὅπου τοὺς γιόμωσαν φατρίες καὶ διχόνιες, καὶ γίνηκαν ἀπὸ αὐτὰ οἱ Ἀράπηδες παληκάρια κι ἄφησαν ἐποχή. Ἀφοῦ κέρασα τὸ ρακὶ τῶν Ἑλλήνων, ζύγωσαν οἱ Τοῦρκοι κοντότερα. Τότε ἀρχισε ὁ πόλεμος καὶ βάσταξε ὡς ἐφτά ὥρες. Ἐκαμαν πολλὰ γιρούσια οἱ Τοῦρκοι. Οἱ Ἕλληνες οἱ καλῦτεροι — τοὺς εἶχα κάτου εἰς τὸν ἄμμο· ἐμεῖς τοὺς φυλάγαμε τὴν πλάτη τους ἀπὸ τὸ τζουγκρί. Ὑστερα δγάλαν τὰ μαχαίρια οἱ Ἕλληνες καὶ τοὺς δίνουν ἓνα τζάκισμα καλὸν καὶ τοὺς ρίξαν ἀπὸ μέσα τ' αὐλάκι κ' ἐβλεπες ἓνα θέατρο.

(ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ: ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ)

29.—Κέρνα μ', Εἰρήνη μ' ἔμορφη, κέρνα μ' ὅσο νὰ φέξει, ὅσο νὰ ἔδγ' ὁ αὐγερινός, νὰ πάει ἡ πούλια γιόμα.

30.—Μιά κανονιά τοῦ δώσανε οἱ Τοῦρκοι μὲς στὰ στήθη.

31.—Ν-ὅπο 'ν' ὁ Λάμπρος ζωντανός, νταμπούρι δὲν ἀλ-
(λάζει.

32.—Στοῦ Πανουργιᾶ τὰ γόνατα, στοῦ Πανουργιᾶ τὴ μέση, ἐκεῖ δροντοῦν τὰ χαῖμαλιά, ν-ἐκεῖ δροντοῦν τ' ἀλύσια.

...

34.—Οἱ δ' ὥστ' αἰγυπιοὶ γαμφώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι, πέτρῃ ἐφ' ὕψηλῃ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται, ὥς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν. Π 428--30

35.—ὁ δ' ἐν στροφάλλιγι κονίησι
κεῖτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων.
Π 776.

36.—Ἰνδάλλετο δὲ σφισι πᾶσιν,
τεύχεσι λαμπόμενος μεγαθύμου Πηλείωνος. Ρ 213—4.

1. Καὶ ἐσυνέθηκε αὐτὲς τὲς ἡμέρες ὅπου οἱ Τοῦρκοι ἐπολιορκοῦσαν τὸ Μεσολόγγι, καὶ συχνὰ ὀλημερνὶς καὶ κάποτε ὀληνυχτὶς ἔτρεμε ἡ Ζάκυνθος ἀπὸ τὸ κανόνισμα τὸ πολὺ.
2. Καὶ κάποιες γυναῖκες Μεσολογγίτισσες ἐπερπατοῦσαν τριγύρω γυρεῦοντας γιὰ τοὺς ἀνδρες τους, γιὰ τὰ παιδιά τους, γιὰ τ' ἀδέλφια τους ποὺ ἐπολεμοῦσαν.
3. Στὴν ὀρχὴ ἐτρεπόντανε νάβγουνε καὶ ἐπροσμένανε τὸ σκοτάδι γιὰ ν' ἀπλώσουν τὸ χέρι, ἐπειδὴ δὲν ἦτανε μαθημένες.
4. Καὶ εἶχανε δούλους καὶ εἶχανε σὲ πολλὰς πεδιάδες καὶ γίδια καὶ πρόβατα καὶ βόδια πολλὰ.
5. Ἀκολουθῶς ἐβιάζοντανε καὶ ἐσυχνοτηράζανε ἀπὸ τὸ παραθύρι τὸν ἥλιο πότε νὰ βασιλέψῃ γιὰ νάβγουνε.
6. Ἀλλὰ ὅταν ἐπερισσέψανε οἱ χρεῖες ἐχάσανε τὴν ντροπή, ἐτρέχανε ὀλημερνίς.
7. Καὶ ὅταν ἐκουραζόντανε ἐκαθόντανε στ' ἀκρογιάλι κι ἀκούανε, γιὰτὶ φοβόντανε μὴν πέσῃ τὸ Μεσολόγγι.
8. Καὶ τὲς ἐβλεπε ὁ κόσμος νὰ τρέχουνε τὰ τρίστρατα, τὰ σταυροδρόμια, τὰ σπῖτια, τὰ ἀνώγια καὶ τὰ χαμώγια, τὲς ἐκκλησίαις, τὰ ξωκκλήσια γυρεῦοντας.
9. Καὶ ἐλαδαῖνανε χρήματα, πανιά γιὰ τοὺς λαθωμένους.
10. Καὶ δὲν τοὺς ἔλεγε κανένας τὸ ὄχι, γιὰτὶ οἱ ρώτηες τῶν γυναικῶν ἦτανε τὲς περισσότερες φορὲς συντροφευμένες ἀπὸ τὲς κανονίαις τοῦ Μεσολογγιοῦ καὶ ἡ γῆ ἔτρεμε ἀποκάτου ἀπὸ τὰ πόδια μας.
11. Καὶ οἱ πλέον πάμφτωχοι ἐδγάνανε τὸ ὁδολάκι τους καὶ τὸ δίνανε καὶ ἐκάνανε τὸ σταυρὸ τους κοιτάζοντας κατὰ τὸ Μισολόγγι καὶ κλαίοντας.

(Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ: Ἡ γυναῖκα τῆς Ζάκυνθος)

Ἡ γυναῖκα τῆς Ζάκυνθος ἀπὸ τὸν ἔργον τοῦ Ἀρτίου

Ἐργον τοῦ Ἀρτίου Γ. κ. Ἀρτίου 1910